

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.		Egy évre . . . 10 kor. — fill.	
Fél évre . . . 5 " " " "		Fél évre . . . 8 " " " "	
Negyed évre . . . 2 " " " "	50	Negyed évre . . . 4 " " " "	
Egy óra . . . 1 " " " "		Egy óra . . . 1 " " " "	70
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Házasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Magyar zászló a bosnyák földön.

Herr Excellencz Kállay közös fináncz miniszter egész sereg urat és ujságírókat lecsodított Boszniába. Tejjel s vajjal kenegette a nyomtatott közvélemény hangadóit, hogy ezek eldorádói képet színezzenek ki az osztrák házi-kezelés alatt sinylődő bosnyák földről.

Megszólalt tehát a varázstrombita és a szikár bosnyák bérczek közül harsog a dicsőhymusz, micsoda hatalmas átalakító munkát végez itt Herr Excellencz Kállay közös fináncz miniszter és az osztrák nyelvű, szívű, szellemű beamter gárdája, a kik legutóbb vasutal boldogították a bőpútinas bosnyákokat, a kik előtt »sváb« minden a mi a Herr Excellencz kegyelméből következik rájuk nagy turbános jámbor muzulmányokra és egyéb kajmakányokra,

E tenger költségű bosnyák vasutak építése (22 millió 632 ezer kor. építési költséget igényelt) a tenger felé nyitott közvetítő utat és nyújtott alkalmat arra, hogy az osztrák zsebrákok sáskajárása — a magyar erő bevonásával — lehető legkényelmesebb

legyen a legzordabb, legszegényebb bosnyák zugokba is.

Ez ünnepre, Magyarországból is sok ténynyaló kicsődült és dicső tényként említik a lapok, hogy pl. Mosztárban a tarka-barka, de főképpen mégis sárga-fekete lobogók által uralt színtengerben még igen sok magyar nemzetiszínű zászlót is lehetett élvezni.

Nohát szemtörőnek elfogadhatjuk ezt a néhány magyar zászlót, hogy a gyászoló magyar családok letörölhesék vele könnyüket, melyeket fiaikért sirnak, a kik a »dicső« megszálló harczok alkalmával ezrével pusztultak el a vadföldön. Nohát szemtörőnek elfogadhatjuk ezt a néhány magyar zászlót, hogy a szégyenpirt eltakarjuk vele, hogy a magyar vérrel, a magyar vagyonnal oly buta módon segítettünk egy szabadabb földet hagyományainból kiforgatni, hogy segítettünk egy oly földet az osztrák nyuzók részére játszani, melyet már az ő hajdan korban magukénak neveztek a vitéz magyarok.

Ez a kidicsért néhány magyar zászló, mely a bosnyák vasutak megnyitási ünnepén a magyar kirándulók, a fortélyos Herr Excellencz Kállay tej-

jel-vajjal kenegett vendégei előtt lebegett, délibábszerű dicsőség, költőies, megfoghatatlan kincs, mert a termő föld az osztráké. Mi magyarok vérünket, vagyunkat ontottuk érte, de az aratandó haszon, a kormányzat előnye mind az osztrák szlávságé, mely korona tartomány alapjait rakosgatja ott. Mi nem irigyelnünk tőlük ezt az áldatlan földet, ezt az agyarkodó népet, csak legalább őszinték lennének velünk szemben a sógorék és ne aknáznák ki többé Bosznia osztrákosítására a magyar vért, a magyar vagyont, melynek bizony isten szükében vagyunk itthon a mi ezer sebekből vérző édes hazánkban is.

Ifbbmp.

A nemzeti ipar.

I.

A társadalom minden állapotának megvan a maga termelési formája. Kevés nép nagy területen pásztorkodik mint az ausztráliai squatter s e mellett igen jól érzi magát. A megszorodott nép földmívelővé lesz, majd belterjesebben gazdálkodik s végtére ez sem elég és kénytelen hozzá látni az iparhoz. Az igények parancsolnak, a termelési ágak alkalmazkodnak a viszonyokhoz és bizonyos sorrendben követik egymást.

Sűrű eső áztatja . . .

(Pósa Lajos: „Magyar nép kesergőjéből.”)

Sűrű eső áztatja
A nagy rópaságot . . .
Sir az Isten, siratja
Szép Magyarországot.
A világon nincsen ilyen
Boldogtalan ország:
Nem hallja, hogy lánczot csörget
Fülebe az osztrák.

Alszik, alszik a magyar
Tisza—Duna mellett . . .
En Istenem van-e még
Ilyen almos nemzet!
Vedd le róla ezt az átkot!
Legyen virradója!
Mert lehuzzak, majd meglátod,
Az inget is róla.

A dőczi kocsmáros bora.

Irta: Ifj. Móricz Pál.

A dohánykertész kora tavasztól a dohánybevéltásig mindvégig foglalkoztatja a hozzáértő és hozzá hajlandó embert az

egész család-néppel együtt. A napfényes tavasz a hodály deszkaoldalára csalogatja ki a mestergerendák rejtek-nyílásából a zümmögő legyeket. Ekkor a dohánykertésznek jó feladata, hogy az idő változása ellen kitakargatja, betakargatja a gyékényből vagy nádból fűzött takaréval a fejlődő dus melegágyat. Majd a palántot ültetik szét a választott kövér földbe. És következnek az öntözések, a kapálások, a fohászok az Ur Isten Ő Szent Felségéhez, hahogy rezebarna viharfelhő bodorodik a nyári kék ég-boltozat tulsó szélén.

A kacscsolás meg más feladat. Magra, mely virágosszár hagyandó meg, ennek a kiválasztásához sem ért minden bugafejű béreseMBER. És ha a dohánytörés idejét jégvihar nélkül kihúzták, ez már felszüret, mert ekkor már biztosabb helyen, póréba fűzve, ágasokra aggatva pirosodik, sárgul, érik a nap hevétől a zsiros dohánylevél . . . A simítás ismét más feladat. Mondható: a dohánykertészletnek az egyik legszörakoztatóbb oldala. Tél van. Hó borítja a pusztai tájat. Csak a tanya körül kanyarog szeszélyesen a nagyszárnyu csizmak által tört ösvény. A kéményekből kedves áldozatként gyüremlik a füst. És a dohánysimítást, csomókba kötést, osztályozást a meleg szobában végzik a vidám csapatok. Szaporán dolgoz-

gatnak. Éjfélre kójtól a pipa. Hangzik a mese. A lányok, legények dalogatnak is, noha a füledt levegő verejtéket harmatoztat még a jégvirágos ablaktáblákon is.

A bálba kötés szinte fortélyos tudomány . . . Hogy szines, java dohányesomók csábitgassák a beváltó finánczot felül-kivül . . . Ettől a munkától már csak tyuklépés a beváltás ideje; amidőn az esztendei munka gyümölcsét a dohányt ropogós bankóra váltja be a királyi dohánytisztartó . . .

Giliczó sógor és Jójárt sógor szegedi földről szakadt hantházi dohánykertészek, még nem tartottak a beváltásnál, minthogy még kisasszony napja volt és szeptember havában még nem következik a beváltás ideje. Ellenben Dőczon (szegedi telepítvény) a dohánykertészek főfészkében, mint más években is bucsuval ünnepelték meg kisasszony napját. Ez az esztendő nagy árvizes esztendő volt. Mértföldekre terjengett a gízgáz, vadmadárfészkes vízáradat. A csendes ligetekben, öblökben milliónyi apró hal szaporodott. A nagyobb fajta hal kapkodhatta a buza fejet is. Akkor még ha egyet gondolt a Tisza, szük töltések nem vetettek elébe gátat, keresztül nyújtzkodott buja teste a buzaföldeken is. És a partoldalban épült Dőcz körül dagadásig megtelt áradattal az ér. A bucsusok még kisasszony napján is

De ezek egyike sem valami csudaszor, a mely absolute boldogit és soha nem állnak egymással ellentétben, mint a hogy némelyek híresztelik. Ezen eset csak akkor következhetik be, ha pénzsóvár szerencsevadászok szabad prédának tekintik az országot és gazdaszátilag kizsákmányolják. Akkor persze bekövetkezhetik az, a mi fájdalom, nálunk bekövetkezett, hogy idegen tőkepénzesek, nem törődve az ország termelési, munkás és fogyasztási viszonyaival, csupán refakciák, adókedvezmények és más eféle privilégiumokra alapítanak gyárakat, melyek sem a termeléssel, sem a helybeli munkásosztályal, sem pedig a fogyasztó közönséggel nincsenek összekötésben, a társadalmi tényezőktől elkülönítve állanak mint önczél, csak azért, hogy mások kárával milliókat szerezhessenek. Ösmerek például egy olyan vidéken, hol azelőtt a legjobb len termett s a legfinomabb takácsmunka készült, egy szövőgyárat. És a gyár Rigából hozta a méterhosszu kóczot s azóta nincs lentermelés, más gyáraknak adja el ama kóczból készült fonalat és megszűnt a finom takácsmunka, a környező munkás népet pedig a koresmárossal karöltve rontja meg, a ki helyette veszi föl a munkás heti bérét meghamisított pálinkája fejében, mert hiszen, ha prosperálna, nem lenne kénytelen olyan olesón dolgozni. A gyár ugyan deficizettel jár, de csakis cégének kell, hogy tulajdonosa mint magyar iparos szállithassa a hadsereg számára a külföld gyáraiban termelt olesó portékát.

Mindenki tudja, hogy a fővárosi nagy malmok a helyett, hogy a magyar buza páratlan minőségét értékesítsék, örlési engedéllyel behozott oláh ocsuval hamisítják azt meg és hirnevét úgy elrontották, hogy Franciaországban, míg volt kivitelünk oda, csakis oláh czégér alatt lehetett elárusítani. Így van a czukorgyárakkal, külföldi tőke-

pénzes kap nagy állami szubvenciót, csak-hogy gyárat állítson s egy vidéket kegyesen kizsákmányoljon, a helyett, hogy az a termelők szövetkezetének adatként; és milliókra menő prémiumokat osztogatunk az egész iparágak azért, hogy Angliában 5-6 krajczáron adhassa a czukrot, míg itt a termelés színhelyén 40 krajczárral fizeti a fogyasztó, tehát a külföldi fogyasztó és tőkepénzes érdekében.

A nagy szeszgyáraknak, a melyek a földet szegényítik s a trágyát elvesztegetik, meg az állam ad ajándékot, míg a kisgyártás, sok vidéken az egyedüli eszköze a földjavításnak, az adóteher alatt összeroskad. És így megy ez végig. Gyere idegen tőke, adunk neked prémiumokat, refakciákat, vám és adó elengedést, csak használd ki a termelőt és fogyasztót egyaránt, csak demoralizáld a munkást és hozd be a szociálisták lázongó tömegét, csakhogy gyárkérményeid füstjét láthassuk, hisz te vagy a magyar nép mondva csinált palladiuma.

Az ilyen ipar persze ellensége a földmívelésnek, mert a nyerstermény árait a tőzsdével szövetkezve leszorítja, ellensége a fogyasztónak, mert többnyire selejtes termékeinek árát túlesigazza és ellensége a népnek, mert mobilizálja és munkáját rosszul jutalmazva csak szociálistákat termel. De ez persze nem is reáipar, hanem spekuláció, mert nem a feldolgozott nyerstermény értéksaporodásából, hanem mások zsebéből él. Az ilyennek nemcsak az agrárius nem lehet barátja, hanem a társadalom egyik osztálya sem. Tudja azt az egész művelt Európa, hogy az iparnak illetén elfajulása egyik főoka a romboló szociálistizmusnak, a mely összkuriáját végromlással fenyegeti.

kompba szállottak, hogy bejuthassanak Dóczba. Giliczó sógorék is ugyanazt az ősi vízfutart használták.

Jójjárt sógor már utközben mindig emlegette: micsoda szomjas... Jól ösmert ember, a szegedi jeles származású Biczók sógor volt Dóczban a koresmáros. Giliczó sógor, a foltosülepű nadrágos, sunyi dohánykertész biztatta a czimboráját, hogy iszen Biczók sógornál majd leönthetik a szára torkukat.

— Sógor! Van még nekem is négy garasom — Giliczó mondá ezt.

— Annyi nekem is kerül! — Jójjárt hetykélkedett így.

— Akkor mit busulik kend egy-két itezére futja az a nyolez garas... Giliczó sógor elmélkedett így, mert az ő kigyelméjék idejében még a garasocska és az itezécske járta.

Jójjárt sógor váltig busongott.

— No attul nem megyünk a falnak.

— Ha nincs piz, igyék kend viz! Giliczó sógor elmésséggel akarta tovább üzni a gondokat és karimás kalapját bemerítette a zavaros, sűrű vizáradatba. Pusztai ember gyomra nem válogató. Gyakran az ökönyomból issza ki a vizet. Tehát a Giliczó sógor torkán is vigan szaladt alá a sárgás, sűrű áradat viz. De ni, né!... A sógor elmo solyodott. Hát két kis keszeg hal vergődött a kalapja karimáján. A kisujj-körömnél alig nagyobbacska. Giliczó sógor ezt a két piczi vizijószágot, a két kis bamba halfiókát az ivóvízzel együtt merítette ki a mederből. Mert ezen tartós áradáskor, a milyen az ezernyolczszázharminczadik évi is volt, a kiöntésekben dusan szaporodtak a halak.

Giliczó sógor tehát mosolygott és vizvirág levelébe göngyelvén, a lajbi zsebbe dugta a két piczi halfiókát. Aztán borzas szemöldöke alól ravaszon sunyított. Jójjárt sógorra, akinek még nem ékeskedett folt a zsáknadrágja ülepén... Jójjárt sógor kissé kövérfejű ember volt, megütődve kérdezte:

— Mit pislog sógor? Tán bogár esett a szemébe...?

— Csak hagyja kend sógor! Most már én mondom, iszunk bort...! Giliczó sógor hegyes orru, vöröshaju, szikár paraszt volt. Ő buzdította eképp Jójjárt sógort... De most félbeszakadt a társalgás. A komp partot ért. Giliczó sógorék is révbe vergődtek a bucsusokkal, majd minékutána beszagoltak a dóczyi templom tömjénfüstös levegőjébe is, utjokat a Biczók sógor koresmája felé fordították. A Biczók csárdában már ekkor szorongott a vendég. Mindamellejt Giliczó sógoréknak az egyik sarokban szorítottak helyet. Kiparancsolták a maguk itezéborát, majd a másodikat, majd a harmadikat is, pedig a Kövérfejű Jójjárt sógor az asztal alatt ugyancsak lökdöste a hegyesorru, vöröshaju Giliczó sógor térdét.

— Hisz tudí kend, hogy nekem csak négy garasom van...!

— Csak bizza rám sógor! — Giliczó imigy hetykélkedett és benyult a lajbija zsebébe, hol rendes körülmények között néhány sovány garasát szokta rejtegetni, aztán pedig dütött az itezéből a pohárba. Köhintett. Bütykös ujjával magához intette a koresmáros, Biczók sógort.

— No mi köll sógor? — Biczók koresmáros nagykegyesen leereszkedett a foltozott nadrágu dohánykertészhez.

Fürdőbe!

Elérkezett a fürdőzés évadja, mikor mindenki, aki csak teheti, iparkodik hátat fordítani a fülledt levegőjü, poros városnak s valami árnyas fürdőhely gyógyerejü habjaiban keresni fáradt tagjainak üdülést, kimerült szellemi erejének üdülést és felfrisülést. És a fürdőzés évadjának beköszönésével megújulnak azok a panaszok is, hogy a tehetősebbjeink, vagy akik azoknak szeretnek látszani, még mindig kiváló elszeregettel keresik föl a külföldi fürdő clyeket, jóllehet a természet hazánkat is megáldotta mindenféle hatásos gyógyító forrásokkal, gyönyörű nyaraló és üdülő helyekkel.

Igaz, hogy a magyar fürdőhelyek néhány év óta kezdenek jó irányban fejlődni; ámde ez a haladás olyan csigala-susággal megy, hogy minden alkalmat és módot meg kell ragadni fürdőink ügyének előbbrevitelére. A középosztály még szívesen keresi fel bajainak orvoslása végett a hazai fürdőket, de a jobb módúak, kik talán egyszer más-szor próbáltak is hazai fürdőt, szívesebben mennek külföldre és idegen földön, idegen népek között csillogtatják bőkezűségüket és ide viszik a magyar pénzt.

Pedig alig létezik a külföldön olyan gyógyforrás, amelylyel egyenértékü, vagy sok esetben kiválóbb is ne találkoznék Magyarországon. Hisz mintegy 400-ra megy gyógyforrásaink száma, köztük több kiváló specialitást képező, mondhatni csudahatásu vízzel, mégis a magyar fürdők csak tengenek-lengenek és az a kevés vendég, aki oda-vetődik, azt gondolja magában, hogy valahová a Bakonyba került, ahol modern Sobri Jósák, frakkos Ganymédek képében, mosolyogva fosztják ki pénztől. Hja, mert itt százaktól akarják kivásalni azt a hasznót, amit a külföldön tizezerek szolgáltatnak.

Giliczó szigoruan tekintett Biczók sógorra és feddte.

— Hej, Biczók sógor, hát már ilyen bort is mérsz?...!

— Mit akar kend?! — Biczók medve módjára dörmögött.

— Azt hé, Biczók? Hát mért nem szűröd meg jobban a Tisza vizét? Nézd, még hal is uszkál a borodban... Giliczó ugyanis, még mielött a koresmáros szolította volna, lajbizsebéből belopta az itezéborba a két piczi keszeget, mit a kalapkarimával merített ki az ér vizéből... Nézze csak kend, még ficzkándozik is.

Biczók elképedt. Előbb le akarta szidni Giliczó sógort. De midőn személyesen megtapasztalta a borban a kis halacskaikat, mást gondolt. Sugdosásra halkította szavát. Mert a vízzel való feleresztést illetőleg alighanem ludas volt a Biczók sógor belső része.

— Ne lappatoljon kentek! Igyatok amennyi belétek fér... Magam leszok a gazda. És mintegy véletlenül, leütötte a kecskelábu asztalról az itezés üveget, melyben a két kis keszeg majdnem életre gerjedt.

Giliczó sógor, a hegyes orru, veres haju, sovány dohánykertész borzas szemöldöke alól vigan hunyorított kövérfejü Jójjárt sógorra. Eleven, okos szemével mintha csak mondta volna:

— Sógor! Nem megmondtam, ma bort iszunk. Sok bort...!

Ámde való igaz, hogy az ezernyolczszázharminczadik esztendő nagy árvizes esztendő volt és akkortájt úgy elgazdagodott a hal, a kiöntésekből még kalappal is lehetett merítgetni.

Ha kutatjuk a hazai fürdők elnéptelenedésének s a hazai közönség körében észlelhető külföldieskedés okait, első sorban is arra a körülményre kell utalnunk, hogy közönségünk nagyon kevéssé ismeri hazai fürdő és üdülőhelyeinket s e részben végtelenül nagy muasztás terheli fürdőtulajdonosainkat, hogy a mai kor kívánalmának, a reklámnak oly kevéssé hódolnak. A legkiválóbb ismertető művekben, amelyek külföldiek számára az európai fürdőket ismertetik, a magyar fürdők közül alig 4—5 van felemlítve, sőt még idehaza is annyira mennek az indolenciában, persze csak a saját kárukra, hogy csak a legfelkapottabb, u. n. divatfürdők hirdetnek, a többi életjelt sem ad magáról. Így aztán nem csuda, ha csak elvéve akad egy pár látogató hazai fürdőhelyeink legtöbbszörében, amelyek annyira az ismeretlenség homályában rejtőzködnek, hogy még orvosaink sem igen ismerik őket s így betegeiket sem küldhetik oda.

Aztán közkeletű frázissá lett, tehát van valami alapja, hogy hazai fürdőink legtöbbszörében nincs meg az a kényelem, amelyre a beteg, az üdülést és szórakozást kereső egyénnek szüksége van és milyent a külföld majd minden fürdőhelyén megtalálunk. S ennél talán még általánosabb és jogosultabb az a panasz, hogy a magyar fürdők méregdrágák. Sokat kell fizetni a nem éppen kényelmes lakásért és sok mindenféle czímet találnak ki, hogy a fürdőző közönséget megszarolják. Drága általában véve az élmezés is, ami annál bosszantóbb, mert a drágasággal rendszerint karöltve jár a silányság is. Már pedig üdülő embernek drága pénzen venni mérget, egyáltalán nem ajánlatos dolog.

Ezekből a többrendbeli és mindkét részről hangoztatott panaszokból aztán előáll az ugynevezett circulus vitiosus. A fürdőző közönség ugyanis azt mondja, míg a magyar fürdőkben kényelmet és olcsóságot nem talál, addig megyek a külföldre, ahol mindez kínálkozik. Viszont a fürdőtulajdonosok és bérlők azt mondják: hogy míg a magyar fürdőközönség tömegesebben nem látogatja a magyar fürdőket, addig nem nyújthatnak kellő kényelmet és olcsóságot, mert a kényelmi berendezések nagy költséget igényelnek, ami esekély látogató közönség mellett elveszett pénz; olcsóság mellett pedig szintén csak nagy forgalom képes a rendes polgári hasznot biztosítani.

A tanulság pedig ebből az, hogy ha mind a két fél vár, a közönség is, meg a fürdőtulajdonosok is, akkor soha sem lendül fel a magyar fürdők ügye. Legyen tehát a közönség annyira hazafias, a fürdőtulajdonosokban pedig legyen annyi vállalkozási szellem, hogy egyik se maradjon a várakozásnál, hanem közeledjenek egymáshoz. Különösen azok, akik nem betegség okából keresik fel a fürdőket, áldozzanak egy kicsit hazafiságból és engedjenek kényelem-szeretetükből; viszont a fürdőtulajdonosok igyekezzenek fokozatosan javítani az állapotokon. Hiszen az ő hasznuk, ha jól berendezik, minden kényelemmel ellátják fürdőiket, mert hiszen oda tudni fog a közönség. És főleg ne tekintsék a közönséget olyannak, amelyet egy nyáron úgy ki kell szipolyozni, pörére vetköztetni, hogy hideg borzongással gondoljon arra a híres fürdőre, amely voltaképpen zsebmetsző intézet.

Igazán vétek a természetnek annyi megbecsülhetetlen kincsét kiaknázatlanul hagyni. Ha Magyarország a természet adományait a maga hasznára fordítani tudná milliókra rugó idegen pénzt szerezhetne, míg így mi viszünk ki évente milliókat idegenbe a saját pénzünkkel, amelyre pedig idehaza igazán égető szükség lenne.

De hát ehhez egyfelől jó adag sovinizmus, másfelől pedig életrevaló vállalkozási kedv és egészséges üzleti szellemre lenne szükség; pedig a magyar arról nevezetes, hogy nagyon lekészt arról a helyről, ahol a Mindenható ezeket a jó tulajdonságokat osztogatta az életrevaló nemzeteknek.

NAPI HIREK.

Tóth András Darányi szobra.

Tóth András kiváló debreczeni szobrász mesterünk eddigi fényes művészi sikereit újabb sikerrel gyarapította. Arad város felkérésére elkészítette Arad város hajdani jeles, tudós és ember-barát főorvosának Darányi főorvosnak a mellszobrát. E hatalmas aranyu és kivitelű mellszobrot, mely visszatükrözi a boldogult jó öreg emberbarát főorvos jóságos lelkét, tegnap délután tekintették meg az aradi szobor bizottság kiküldöttjei, dr. Kabdebó János és dr. Robitschek Ágoston urak, akik a legnagyobb előismeréssel és megaláztatással nyilatkoztak Tóth András ezen legújabb alkotása felől. Tóth András eme szép szobrát az aradi gyönyörű Stefánia-parkban fogják elhelyezni, a kedves Maros partján. A szobor ünnepi leleplezése szeptember havában lesz.

Rákóczi és Bocskay szobor.

A kis Kassa erősen készülődik, nemes fejedelmünk, Rákóczi Ferenc lovasszobrának a felállításához és habár gyümölcsözőbb lehetne a nagy Rákóczi szobrára indított gyűjtés, de Kassa érdeműl jegyezhetjük fel, hogy a szép eszmét aludni nem engedi, hogy a hálátlanság rut jegyét törölni igyekszik a nemzet lelkéről, midőn gyűjti egyre gyűjti az adományokat a legnemesebb jellemű, legönzetlenebb magyar szabadsághős, nagy Rákóczi Ferenc emlékoszlopára. — Idáig mintegy 24 ezer koronát gyűjtöttek össze. Ez nem sok, de mégis valami. Valami ahhoz képest, hogy a gazdag, de annál hálátlanabb hajdúvárosok még máiglan sem gyűjtöttek számbavehető alapot a Bocskay István szobrára, sőt kinek buzatermő földjüket, jelen gazdaságukat és független jólétüket köszönhetik, annak a nagy magyarvezérnek emlékszobor nélkül hagyják lemosnodni az emlékét. A kevély hajdúvárosok példát vehetnének a kassai Rákóczi szobor építő polgárságtól, méltó szobrot emelve Bocskay vezérnek.

Mit csinálnak a főispánok?

Hát úgy választások előtt a főispánokra általában nevezetes szerep várakozik. Ők azok a tényezők, akik ilyen időben veséket vizsgálnak, információkat szereznek. A jelöltek minősítvényi tábláját állítják össze. Sok főispán még mindig nem sejtette ki a Bánffy-féle szabadalma szemüveget s a minősítvényi tábla „megbízhatóság” című rovatát úgy tölti ki, mintha a harmad évi óriási forgatag csakugyan eredménytelenül vonult volna ke-

resztül az országban. Bizonyos agyvelők még nem tisztultak meg. Más szívekben a régi gyűlöltséget még mindig nem olvasztotta fel a békesség szelleme. És így bizony, ha némely főispánnak épen a megbízhatósági rovata az ő minősítvényi táblázatában nem volna megterhelve, különös információk foghatnának gyökeret.

A főispán golyája.

Hm! . . . Kérem! Csak tessék a végét várni . . . A kassai Felsőmagyarország kedveskedik e főispáni golyás hirrel nyájas olvasóinak, örömmel jelentvén: — Péchy Zsigmond főispánunk péchujfalusi birtokán tegnap megjelent a golya, egy egészséges, szép leány gyermeket hozván magával. Köztisztelőben álló főispánunk és a kis baba a legjobb egészségnak örvendenek.

Fürdői levél.

V i s k - V á r h e g y r ő l írják lapunknak, hogy az idő egészen jóra fordult, az esőzés megszűnt, a fürdővendégek naponként szaporodnak, Szatmár, M.-Sziget, Debreczen, Kolozsvár vannak képviselve több családdal s a közeli vidék kirándulók is vannak a szomszéd Bikszádról, Husztról, Técsőről s a közeli Viskről. A térzenét egy m.-szigeti cigányzenekar látja el, van két vendéglő, a felső jó konyhával. A pavillonok újonnan ki vannak restaurálva, az Ilona csarnok izléssel kifestve. A természeti szépségekkel bőven megáldott fürdő két forrását egész nap ellepik a gyógyulást s üdülést kereső vendégek. Szórakozásról is van gondoskodva. Egy átutazó bűvész trupp, aztán hangverseny és a közeledő Anna bál nyújtanak szórakozást a vendégeknek. A fürdő fiatal orvosa mindent elkövet, hogy a közönség jól érezze magát, mihez járul a bérlők előékenysége s udvarias kiszolgálása. Általános tapasztalat szerint a Várhegy július közepétől állandó szép idő szokott lenni.

Miért?

Laptársunk a Debreczeni Ujság egy színházi hírében „bizonyosan” biztosította koma Komjáthynek a debreczeni színházat. Mi bátorokdunk megkérdeni — miért? Az a felelet, hogy ha Makó Lajos, a mi debreczeni fiunk és a legkiválóbb magyar színdirektorok egyike, Aradon vagy Szegeden állomást nyer, ez esetben Komjáthy lesz az egyetlen számbavehető pályázó és hogy végül ő mellette (koma Komjáthy mellett) pedig különben is mindig erősen nyilatkozott meg a döntésre hivatott körök többségének bizalma és rokonszenve . . . Ő kérem, így már rendben vagyunk, hiszen éppen mi is azt voltunk bátrak megírni, hogy talán koma Komjáthy ismét a komaságba, a klikk szellem gyámolító erejébe veti bizodalját? . . . Köszönjük a laptársunknak, hogy ezt a feltevésünket oly őszintén megerősíti, ekkor hát mi is azt mondjuk, hogy éljen koma Komjáthy, de éljen és virágozzék soká az egész debreczeni koma-társadalom is.

Kettős eljegyzés.

Nem érdektelen eljegyzési levelet vetünk. Két kedves testvérleánynak az eljegyzését jelenti. Nagy Gizella és Balogh János, Nagy Berta és Deseő Zoltán jelentik a közös eljegyzési kártyán, hogy jegyesek. — Tartós boldogságot kívánunk.

Dankó Pista.

Zsufolásig telt meg tegnap este az Angol királynő udvarhelyisége a színe-java közönséggel, hogy meghallgassák Dankó Pistának — a nóta királynak első hangversenyét. Jól esett ott együtt látni a hadsereget a polgársággal, a mint mindnyájan lélekzetfojtva hallgatják e szebbnél szebb bus magyar nótákat és egyforma lelkesedéssel kívánták annak megismétlését. Legnagyobb sikert a „Magyar nép kesergője“ ért el, melynek szövegét Pósa Lajos írta, de nagy derűtséget keltettek a humoros „Göre nóták“ is. A tegnap estén kívül még kétszer tart hangversenyt Dankó nálunk, de remélhetjük, hogy a tegnapi siker megváltoztatja elhatározását és még egy pár napig itt marad és gyönyörködtet bennünket az ő gyönyörű nótáival.

Egy Teleki grófnő a hazafiságról.

Özvegy Gerando Attiláné, született gróf Teleki Irén, a ki a szatmármegyei Palfalván, ugyan azon kastélyban lakik, a hol 1831 május 13-án nagynénjét, gróf Teleki Blankát elfogták s Nagyváradra, az Újépületbe, majd Kufsteinba hurczolták, Parkas Emőd hírlapíróársunkhoz azon alkalmából, hogy „A magyar nők a szabadságharcban“ című könyvét neki megküldte, igen érdekes köszöntő levelet intézett a megboldogult emlékü nagynénjéhez méltó honleány, melyben a következő lelkes hangon buzdít a hazafias irodalom művelésére: Mély magyar érzéssel megírt lapok ezek. Bar követné siker hazafias, szép vállalkozását s bár olvasnák minél többben szabadságharcunk dicsőítését. A mostani kor gyermekének szükség van arra, hogy írónk a nemes események felé irányozzák a tekintetét, s ön nemes, hazafias munkát végez, midőn annyi buzgalommal és lelkesedéssel nagyjaink emléket felidézni és megörökíteni igyekszik. Részemről, tölem telhetőleg fogom könyveit terjeszteni s a környék iskolai könyvtárai számára megszerezni. Sikert és kitartást kívánva maradok tisztelettel özv. Gerando Attiláné gróf Teleki Irén.

Értesítés.

A városi főmérnök értesíti a közönséget, hogy a Deák Ferencz-utca 6 sz. teleknek fontos városi rendezési szempontból a kisajátítási pénztár terhére leendő megszerzése felett a névszerinti szavazás, a törvényhatósági bizottság f. évi Julius hó 25 én tartandó közgyűlésén fog megtartatni.

Szüreti hír.

Már bizonyosan jó szüret lesz, mikor a városi tanács is ily figyelmeztetést bocsát ki: A nagyközönség hordóit rendszeresen csak a szüret előtt néhány héttel szokta hitelesítés végett a mértékhibeletesítő hivatalhoz küldeni, a midőn a nevezett hivatal a nagy tömeg miatt a kívánalmaknak eleget tenni képtelen. Felkéri ennél fogva a városi tanács a nagyközönséget, hogy hordóinak hitelesítését lehetőleg már e hóban kezdesse meg. A városi tanács.

Egy cigány telepről.

A Pécsi Napló közérdekű cikket közöl egy dunántúli, Lancesuk községbeli vándorcigánytelepről. Ez a cikk is bizonyítja, hogy a varjuból házi kezelés mellett sem lesz galamb. Imhol az érdekes cikkkecske: „Mint annyi sok más falu, Lancesuk is

abban a szerencsés helyzetben van, hogy cigány-teleppel díszelkedhetik. Ős idők óta ott diszelgett a füstös putri tábor a falu végén, jó közel. De épen ez a közelség nem nagyon tetszett a Farao-ivadékoknak és egyszer csak fölkerekedett az egész karaván és áttelepedett a falu másik végére, ahol már nem voltak úgy szem előtt és jobban félkéz kalmárkodhattak.

Innen azután bekalandozták a falut, kéregetve mindenütt és lopva, ahol lehetett, elhordva tyukot, kacsat, malacot, ha lehetett élve, ha lehetett döglőve, mert tudni való, hogy a sátoros cigányok nem hogy nem vetik meg a döghust, hanem azt nagy élvezettel fogyasztják el, sőt még az elásott döglőt is kiszedik és csodálatos, hogy nem pusztulnak el tőle. (Ezek érthetik ám az állott hus preparálását. — A „Pesti Hírlap“ salicyl-savas főszakácsa megkérdehetné tőlük, hogy hogyan is csinálják csak?) Hanem hogy a dologra térjünk, a lancesukiak kezdtek megenni a cigánytelep különlegességeit és elhatározták, hogy annak véget vetnek. Kimondották tehát közgyűlésileg, hogy a cigánytelep áthelyezendő a falu északi részére, hol jobban az előjáróság szeme előtt lesznek és hatékonyabban ellenőrizhetők. Továbbá kimondották azt is, hogy a cigányoknak a jövőben eltiltják a koldulást és a faluban kihirdetik, hogy ezentul nem szabad a döglött állatokat a cigányoknak adni. Ilyen csapás a nagyidai veszedelem óta nem érte a lancesuki cigányokat. Vége lesz a cigány-kerekék hanyásának, meg a rókatáncznak, mert hajmár koldulni nem szabad „krájesáért“ és „bagoért“, ugyan, hogy lehetne kedvők a rajkóknak cigánykerekezni és róka-tánczot jární. — Hanem félre a tréfával! A legnagyobb elismerés Lancesuk község előjáróságának ez erélyes és okos határozatért. Ezt a példát követniök kell a megye összes községeinek, ahol csak cigány telep van. — Az ilyen cigány telepre — érte mindig a sátoros cigányokat, mert a teknő vajú cigányok munkás, jóra való nép — nincs is szükség. Ezek a kőbör sátoros-cigányok a legveszedelmesebb ellenségei a társadalomnak. Száz és száz számra követik el a lopásokat, rablásokat, gyilkosságokat. Nincs rájuk szükség Magyarországon. — Pusztuljanak!

Az aradi botrány.

Abban a kinos afférban, mely az aradi Szelle-féle esődügyből kifolyóan Kormos Adolf kuriai bíró személyére vonatkozóan támadt ma a napokig hangzó vádak és gyanúsítások után kimerítően szóhoz jut a védelem is. Kormos Adolf több újságíró előtt körülményesen nyilatkozott az ellene hangoztatott vádakról. Beismeri, hogy kölesönt vett Szellenétől, de ezért semmi szolgálatot neki nem tett, mindössze az informálását fogadta el egy esetben s oly értelemben informálta bírótársait is. Ez az informálás azonban elfogadott szokás a Kurian. Ami a leveleit illeti, azokból egyes mondatokat vettek ki s úgy tették őket közzé, persze, hogy a kiszakított mondatokat lehet gyanúsító módon is értelmezni. — Kormos nyilatkozatából kitűnik az is, hogy ő zilált anyagi viszonyaira való tekintettel már június elején, tehát leveleinek nyilvánosságra való kerülése előtt, hosszabb szabadságot kért. Ehelyett azonban a Kuria elnöke értesítette tegnap, hogy „saját kérelmére“ ideiglenesen nyugdíjazták. Egy

másik hírforrás szerint, s ez a hitelesebb, Kormos vagy hosszabb szabadságot, vagy ideiglenes nyugdíjazását kérte s ez utóbbit meg is kapta, és pedig még mielőtt a levelei nyilvánosságra kerültek.

Az a bíróság, mely hivatva van a megvádolt kuriai bíró, Kormos Adolf ügyében dönteni a legfőbb fegyelmi bíróság. — Királyi és országos legfőbb fegyeimi bíróság, — ez a czime annak a legmagasabb bírói testületnek, amelyet harmincz esztendő óta minden évben megalakítanak, anélkül, hogy még valaha ítéletet mondott volna. E bíróság, mely a főrendiház tagjaiból és a kuria legidősebb bírójából alakul, az állam legmagasabb funkcionáriusai fölött itél (a miniszterek kivételével, mert ezek a parlament bíróságának tartoznak felelősséggel. Még nem volt eset rá, hogy ez a bíróság alighanem dolga akad a királyi és országos legfőbb bíróságnak, feltéve persze, hogy akár a koronaügyész, akár az érdekelt felek, akár Kormos Adolf kuriai bíró maga kéri maga ellen (már kérte is. Szerk.) a fegyelmi vizsgálat megindítását. A vizsgálatot ugyanis csak a legfőbb bíróság rendelheti el. Ugyancsak ez határoz majd afölött is, vajjon Kormos kuriai bíró ellen vádhatározatot hozzanak-e vagy se. Végül ez az egyetlen fórum dönti el ítéletével, vajjon elkövetett-e Kormos Adolf fegyelmi bűntettet, esetleg vétséget, vagy sem. A bíróság ítélete végérvényes. Ha a fegyelmi vizsgálat megindul, az 1871. évi VIII. törvény-cikk rendelkezései lesznek irányadók e nagy és legelőkelőbb bíróság eljárásánál.

A Szelle ügyvéd kasszaiban talált váltók között van Leszkay színigazgatónak egy 43.900 koronára szóló elfogadványa is. A Magyar Színház, a kassai nemzeti színház és az aradi színház fele részben Szellének a tulajdona volt, aki társa volt Leszkainak ezen vállalatokban.

Kormos kuriai bíró a lapunkban — kivonatosan — közölt nyilatkozatát e szavakkal fejezte be:

— Annyi bizonyos, hogy olyan méltatlanul mint engem, még nem hurczoltak meg embert. Rám nézve egy tanúság háramlik ebből, senkinek se szabad szivességet tenni, levelet pedig pláne nem szabad senkinek se írni, mert sohasem tudható, hogy mikor követnek el vele visszaélért.

Meggyilkolt aljárásbíró.

Sátoralja-Ujhelyen történt. Ruby Pál, homonnai királyi aljárásbíró tegnap egy társasággal kirándult s Homonnához közel levő Szirtalja nevű mulatóhelyre. A társaság jókedvűen mulatott, amikor egy helmeckei parasztleány ült az asztalhoz. Ruby távozásra szólította fel, de a leány nem tágitott. Erre Ruby, aki tartalékos hadnagy volt, megkérdezte a leánytól, hogy volt-e katona. Az igenlő válasza vigyázz-t vezényelt és elekezcirozottatta a leányt. A parasztleányt módifölött bosszantotta, hogy ő húzta a rövidebbet és mikor Ruby távoz-

ni készült, kést rántott és halántékon döfte. Ruby menten összerogyott és haldokolva szállították a városba, ahol ma reggel kiszemledett. A kés oly mélyen hatolt a koponyájába, hogy csak nagy erőfeszítéssel lehetett kihuzni. A rokonszenves és tehetős fiatal bíró szerencsétlen sorsa városzerte nagy részvétet keltett. Keresztessy Lajos törvényszéki vizsgálóbíró a vizsgálat megindítása és a boncolás elrendelése végett a helyszínre utazott. A gyilkos elmenekült.

A tekintély.

Furesa kis affér forrong most a jászberényi kaszinóban. A vakációra hazajöttek a város amaz ifjai, akik évközben Budapesten szokták a tudományokat és a kávéházi életet tanulmányozni. A vakációban is hűvek akartak maradni e szokásukhoz, legalább — felerészben. Tudniillik, ami a kávéházi életet illeti. Eljártak a kaszinóba és ott naphosszat működtek a biliárd-asztal mellett és a tekepályán, nem csekély boszszuságára a törzsvendégeknek, kiket mindennapi szórakozásuktól fosztott meg a jövő generációja. — De a leggöribb szemmel a kaszinó tanártagjai néztek a fiatalokra. — Sok olyan diák volt ugyanis köztük, aki megbukott a jászberényi gimnázium érettségijén és még a pótvizsga választja el őket a valódi egyetemi polgár előkelő címétől. A tanár urak tiltakoztak az ellen, hogy a félértek a kaszinóba bejárhassanak, ott szabadon biliárdozhassanak, kártyázhassanak. Mert elmúlik a nyár, bekövetkezik a szeptember és a pótvizsgák ideje, amikor a diák majd egészen más körülmények között kerül tanárjával egy társaságba, mint a kaszinóban. És elvégre is bármennyire megköveteljük is a tanártól a szigorú pártatlanságot, azt még sem várhatja tőle senki, hogy megbuktassa a — kaláber-partnerét. Az ifjak annyira fölháborodtak a tanárok mozgalmán, hogy haragosan kivonultak a kaszinóból. Béke tehát még mindig nincs, de a törzsvendégek legalább megint hozzájutottak a biliárd-asztalhoz.

Kossuth szobor Varannon.

Debreczen figyelmébe ajánljuk ezt a hírt. A zemplénmegyei Varannó község polgárai ethatározták, hogy közadakozás útján szobrot állítanak Kossuth Lajosnak. A megindított gyűjtésnek máris szép eredménye van. — A szobor a jövő év őszére fog elkészülni.

Elkésztett koszoru.

A bécsi „Erendenblatt írja: Véletlen kérés folytán e hónap 9-én érkezett Paksba néhai mádi Kovács György koporsójára egy gyönyörű babér és pálmakoszoru, melynek fekete szalagján német nyelven ez a felírás olvasható: „A cs. és k. hadsereg részéről, a hadügyminiszter.

Megkerült tanító.

Nagy Imre ev. ref. tanító, kiről az a hír volt elterjedve, hogy eltűnt, szerencsésen ép egészségben haza érkezett Szathmárról a hol nejeének szülei látogatására volt; küldött is onnan levelet, de nem kapta meg és ezért volt kénytelen köröztetést elrendelni.

Könyv a cselédekről.

Topekában, Kansas amerikai államban, Sheldon tiszteletes könyvet írt a cselédekről. Azt írja az Isten derék szolgálója ebben a könyvben, hogy legokosabb, ha minden gazda úgy bánik a cselédekkel, mint család-

tagjaival. A tiszt. urnak most meggyült a baja a tanácsa miatt. Szolgálója elolvasta a könyvet s gazdája asztalánál akart ebédelni, de a lelkész neje nem egyezett bele. A leány erre, hivatkozással a könyvre, fölmondott. Az asszony azt felelte, hogy ő a férje nézeteit nem vallja magáénak; tőle a férje írhat könyvet a mennyit akar, a háztartást ő vezeti.

Debreczeni rövid hírek.

Egy katzenjameres fiatal ember az Angol királynő éttermében elsütötte a revolverét. Sem emberben, sem állatban nem esett kár. — **Az egyik** külvárosi csapszékben egy sertéskereskedőtől 876 koronát nyertek el a czimborák. Ez már elmondhatja, hogy tudja, hogy mi a vízi? — **Don Miguel** braganzai herceg, a Vilmos huszárezred vasárnapi löversenyére Debreczenbe érkezik. — **A pallagi vasút** építői a városból segélyt nem kapnak. Ezt a miniszter is helybenhagyta. — **A Vilmos huszárezred** tisztikara vasárnap d. u. a löversenyterem nagy versenyt tart. A löverseny hét számból áll. — **A városi irnokok** állá felkophatnak a tekintetes tanács felől. A városi irnokok lakbér javításért folyamodtak, ezt a városi tanács nem javasolja. **Az ipartestületnek** 300 korona nyomtatványt ingyen nyomat a város.

Czirkusz.

Nap-nap után jó estétet szerez a szórakozni vágyó közönségnek Leo lovardája. Most új vonzereje a czirkusznak a három Manzoni, akiket Berlinből hozatott Leó. Ilyen ügyes embereket már régen nem láttunk. Kár, hogy csak oly rövid ideig maradnak. Ma látható lesz Clair Laforte, akinek erőtmutatványai mindig bámulatba ejtik a közönséget. Kiváncsiak vagyunk, hogy városunkba akadna-e — nem nő — de férfi is aki lebirná győzni ezt a hatalmas hölgyet. Az volna az érdekes birkozás. Szerepel a mai műsoron mind a 3 zsoké, akik közül egyik ügyesebb a másiknál. A szüneteket Keleti ur, a magyar August bohózatot jelenetei töltik be, úgy hogy a közönség egy percig se unja magát.

Dr. Brunner Lajos orvos

lakását a Batthyáni utcáról Kossuth u. 14. sz. alá helyezte át.

Póstyén

európai híri kenes iszapfürdőit a t. közönség k ü l ö n ö s f i g y e l m é b e a j á n l u k. Specialitása: lokális iszapfürdői egyes testrészekre, melyek nagy jelentőséggel bírnak és a legsúlyosabb köresekben is eredményesek. Ezen iszaptag fürdők hőfoka szabályozható s így a leggyengébb szervezetűeknél is ugyanazon gyógyhatással alkalmazhatók. Póstyén fürdő javallva van: esuz, k ö s z v é n y, i s e h i a s, csonttörések stb. eseteinél, mely bántalmaknál csodálatos eredmények értek el. Rendelkeznek új és legkéleltesebb fürdőberendezéssel, van színház, 2 zenekar, vill. világi társ. penzió. Budapesttől közvetlen vonattal 1/2 óra alatt. Prospectust és bővebb értesítést szívesen ad a fürdőigazgatóság.

Nyilatkozat.

A szolvai gyógyviz különösen a légutak hurutos bántalmainál, a lúhi Erzsébet pedig az elhújasodással egybekötött verszegénységi állapotoknál mutat kedvező hatást. Dr. Wiederhoffer bécsi egyetemi vegytanár. udv. tanácsos.

A szolvai ásványviz kitünő üdítő ital, a savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

TÁVIRATOK.

Elsülyedt uszájhajó.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, július 16.

Egy uszályhajó a Duna és a Dráva torkolatánál elsülyedt. A teherrel megterakott hajó Ujvidékre igyekezett, utközben léket kapott, mit későn vették észre. A hajó személyzete közül csak egy ember menekült meg, négyen a vízbe fulladtak. A szerencsétleneket eddig még nem találták meg.

Ottó főherceg fia Budapesten.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, július 16.

A 14 éves Károly Ferencz József főherceg tegnap este Bécsből Pestre érkezett. A fiatal főherceg egy-két napig marad Budapesten és innen Debreczenbe megy.

Rövid krónikák a XX-ik századból.

Egy uri ember a napokban Szász Régenbe karikázott s legnagyobb meglepetésére a vámnál megállították:

— Tessék vámot fizetni! — törmedt rá a vámos.

— Kerem, a kerékpáros nem fizet vámot!

— Dehogy nem! két krajczárt, itt a vámczédula! . . .

A kerékpáros kellelten, kénytelen átveszi a vámczédulát s kifizet érte két krajczárt. Beérve Szász-Régenbe, ott előadja a dolgot s bizonyításképp felmutatja a vámczédulát is, amelyen ez állott:

Vámbárca. Egy könnyű szekérbe fogott marha Ara 4 fillér.
--

Igy osztályozzák Szász-Régenben a kerékpárosokat.

Szegedről írják: Koczor János főkapitány h ma délután sürgőnyt kapott. Kibontja és olvassa a következőket:

Ungvár 661—9—13—³/₂₀ dankó pista titkaranak pénzre szuekség nincs rendoerség.

Koczor forgatja, nézi, majd törli rajta a fejét, hogy minek küld neki az ungvári rendoerség sürgőnyi értesítést Dankó Pista titkaranak pénzügyi viszonyairól? Nem is tudta meg a rejtélyt estig, amikor megkerdezte magát Dankó Pistát.

Dankó átolvassa a sürgőnyt, megvakarja a feje bubját és elszólja magát.

— Azt a fészkes fülemiljét neki! Sürgőnyöztem délután az ungvári főkapitánynak, hogy ugvis fog nála engedélyért járni a titkárom, tudja meg tőle, van-e pénzre szueksége? Hát a titkár a csodabogarak közé tartozik, el van látva anyagiakkal, hanem a főkapitány azt gondolta, hogy hátha neki is hasonló módon kellene visszatáviratoznia.

Vajjon ismerik-e Dankó Pistát Szegeden? Megtalálja a sürgönyhordó, ha egyenesen neki címeli a táviratot? Nem merete magára venni a kockázatot, hát a randórságnak sürgönyözött. Így került Dankó titkárjának pénzügyi ügye összeköttetésbe Koczor h. főkapitánynyal.

Ez is szegedi történet. Molnár Kilincs István rossz gyerek volt, most katonákhoz került ahol majd emberséget tanul. Valami dolgában jártában fölkerült a katonajegyző elé Molnár Kilincs István.

Kérdi tőle Beck István:

Honnét szörözted a Kilincs nevet Pista?

Felelt Kilincs Pista:

Kilincsen tanáltak kicsi koromba, oszt úgy maradt rám.

A részlet pedig az, hogy Kilincs Pista mint lelenz lépett a világba és a pályája ott lógott a belvárosi templom kilincsen. Ott találtak egy reggel, azért hívják ökelmét Kilincs Pistának.

Téved, aki azt hiszi, hogy a reklámhoz csak Amerikában a nagy dob hazájában értenek. Ugy látszik haladunk mi is. — Egy győri favágó mesterember már ekként hirdeti magát, járó kelők között osztogatott rózsaszínű lapocskákon:

Jelentés. Alólirott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy akinek szüksége volna kőműves, favágó, vagy bármiféle munkára, a legszolidabb árak mellett elfogadok. A favágás ölenként 3 vagás, illetőleg négy darabban 3 korona 60 fillér, fölhasogatással együtt 5 korona. Kérem a tisztelt közönséget, hogy akinek bármiféle munkára szüksége lenne, azt velem egy-két nappal előbb tudatni szíveskedjenek, hogy munkáimat rendesen és pontosan végezhessem. Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását. — Tisztelettel Heil József.

Az uri rabok.

— Levél az államfogházból. —

„Az ur a pokolban is ur.“ Ezt a magyar közmondást hallottam egy elítelttől. — Az elítelt fiatal, pelyhedző eszegradi síheder, kit verkedésért két havi börtönre ítelt a bíróság. Némi irigykedéssel mondotta ezt az a rab, kivel minapában beszédbe ereszkedtem. Az államfogházat látogatja naponként több rabtársával, takarítja a szobákat s látva „rabtársainak“ hozzájuk képest elég sőt nagyon is kellemes életet, indokoltan találtam a közmondásban rejlő kifakadását.

Mert bizony van különbség az uri rabok és a közönséges rabok között. Igaz ugyan, hogy közöttük is akadnak uri rabok, de az szerintük „megvedlett ur“, az igazi

„uri“ rabok az államfogyok. Pedig az a szegény rab is csalódik. — Az államfogyok majdnem olyan rabok mint ők. Épen úgy felügyelnek rájuk, éppúgy megvan szabva a séta idő, hasonlóképpen rájuk zárják éjjelre az ajtót, mint azokra, a kik a harmadik utcának, a híres szegedi csillagbörtönnek a lakói. Az a szegény rab azonban még sem tudhatja megmagyarázni, miért engedik dohányozni az urakat, miért kártyázhatnak s miokból címézik őket „tekintetes urak“-nak. Hiába magyarázzák, beszélnek nekik, azok párbajoztak, visszavágnak, mint pl. az, ki a fenti példabeszédet alkalmazta: én is párbajoztam, tanuk is voltak, fokossal vörtöm ki a szömét, — s mégis szuronnal kísérik az utcán!

Ez is párbaj, az is párbaj. Így gondolkozik az a rab. Be azt nem érti meg, nem tudja hogy azt a párbajt, melyekben tanuk jelenlétében öldöklök, s vagdalják egymást az emberek, az u. n. modern társadalom kívánja. Mert bármily derék, becsüle es, áldozatkész, hazájáért rajongó, másokért küzdő ember is legyen az illető, a modern társadalom szerint „becstelen“ s nem méltó sem arra, hogy a tisztelt kaszinó tagja legyen, még kevésbe arra, hogy embertársai, azok, kik jóbarátai voltak, azután kezét fogjanak vele.

Hát csak akkor ember, már értem becsületes, valaki, ha párbajozik? Miért nincs ez másként. Segíteni lehetne ezen. És a ki segíthetne, nem más, mint maga a társadalom, azok a bizonyos kaszinók, társaskörök, melyek leginkább az u. n. külső becsületre oly nagy súlyt fektetnek. A társadalomnak csak a külmáz imponál. Nem nézi milyen az illetőnek belső becsülete, az ember lelkiismeretbeli gondolkodásának és tettei indokának tisztasága.

Szerintem s azt hiszem sokan gondolkoznak velem hasonlóan, az ember értéke annál nagyobb, minél jobban megfelel a becsületessége, a becsületének, a gentlemanság állapota pedig az, mikor a kettő olvad.

Mi tulajdonképpen a társadalmi becsület, amiért az emberek párbajoznak s végül be is zárják őket. A társadalmi becsület hagyományokból s szokásokból alakul meg. Ezért párbajoznak az emberek. Gentleman akar lenni és maradni minden nadrág tulajdonos az emberi kar legszélső határáig.

Igaztalanabb cselekményt a párbajnál nem ösmerek. Hiába vitatkoznak efelett, hiába indult meg egy-egy szomorú kimentelű párbajnál a párbajjelenes mozgalom (amely rövidesen mindég elis aludt.) hasztalan fejtegették a párbaj jogtalan s indokolatlan voltát, a társadalmat minderről meggyőzni nem lehetett s sok sok idő telik még el, míg meglehet majd győzni. A párbaj ma már csupán szokás. Ostobaságokat és szükségtelen szokásokat nem szoktak megtűrni. Egyesek így gondolkoztak,

de hozna a mindenható társadalom más ként.

A bíróság sok esetben enyhítő körülménynek tekinti a társadalmi kénszert. Az a szó „kénszer“ legjobban kifejezi a párbaj jogtalan s indokolatlan voltát. Ha nem is akar valaki párbajozni, kell, mert kénszerítik és ki? a társadalom. És valyon, ha egy szegény embert, ki eleget tett a társadalmi kénszernek, a klubb külső becsületnek s a kinek nincs vagyona, csupán két keze munkája után biztosítja magának a megélhetést, a vívott párbajért olyan hosszú szabaságvesztésre ítélnék, hogy elveszti állását, valyon az a társadalom, melynek kedvéért fosztották meg kenyereétől, nyujt-e neki valamelyes kárpótlást, gondoskodik-e az a társadalom, hogy az az ember, ha fogságából megszabadul, tudjon miből élni. Ugye nem törődik vele! Ha nem, akkor meg miért kénszeríti a párbajra? Azért, hogy bezárják. Ne higgyék, hogy olyan rózsás az államfogházban az élet. Egy-két nap csak eltelik, de mikor hetekről, sőt hónapokról van szó, akkor tudják csak meg, bizony nem érdemelte meg az a társadalom, hogy én párbajoztam miatta.

Kétszer, háromszor olyan hosszuk a napok, mint máskor. Hiába, az ember tudja mégis, hogy rab. Kényelem! mi az a kényelem, ami ott uralkodik? Talán az, hogy megengedik a dohányzást, együttlétet, lehet könyveket újságokat olvasni, na meg amit nagyon sokan főszórakozásnak találnak: kgrtyázói, Ennél az utóbbinál nemesebb szórakozást is találhat az ember. Igaz, a kártyára itt rá van utalva mindenki. Soha életemben annyiféle kártyajátékot mint ezalatt a pár nap alatt, mióta „urirab“ vagyok nemhogy nemláttam, de még fogalmam se volt. A nap minden szakában más-más kártyajáték járja. Majdnem minden államfogy hoz be valami új játékot. László Vilmos dr. szentesi főorvos a legleleményesebb e tekintetben. Ő tanította meg az állam foglyokat a legtöbb játékra. Ő hozta divatba például a szentesi kalabert, a kibirit, de ezenkívül járja a ferbli, maka-bank, kalaber mindenféle változatban, a ransli, nasi vasi, egyik se mondható szellemesnek, de változatosnak elég változatos a műsor s az idő telik valahogy.

Délelőtt egyik fogoly szobája, délután a másiké a kaszinó. Száz fehérseled nem csinál olyan zsvajt, mint azaz 5-6 játékos. Ebben jópéldával elől jár egy pécsi joghallgató Imre Jenő, ki három hónapig ül itt a társadalom jóvitából. Ő különben az „ideális anarchista“, kit a párbaj anarchistává tett s aki itt mindenféle játékokat játszik, de mind-egyiknél csak olyan kontár. Természetes, olvasásra is jut idő napközben is. Délelőtt délután egy-egy óra idő van, mikor sétálni lehet az elég tágas, kellemes udvaron. Még ezt az órát sem használják fel sétára. Ifj. Gálfy György pl. szabadkai gyógyszerész, ki maholnap állandó lakóhelyül a szegedi állam-

fekete, fehér és színes 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, sávos, kockázott, mintázott damastok stb. (circa 240 különféle minőségben és 2000 különféle színben, rajzban stb.)

Menyasszony-selyem	65 krtól	—	14 frt	65 krig
Selyem-damaszt	65	—	14	65
Selyem-kelmék öltönyöknek 8 frt	65	—	42	75
Selyem-foulard nyomtatással	65	—	3	65
Báli selyem	60	—	14	65
Selyem grenadin	80	—	7	65

méterenként portó és adómentesen a házhoz. Minták posta fordultával. Schweizba kétszeres levélpostá.

F. Henneberg selyem gyáros, Zürich

(cs. és kir. udv. szállító.)

Henneberg-selyem

fogházat választja, még ebben az időben is szívesebben játszik fregolis kalábert, mint sétál. Egyetlen államfogoly van, ki a sétaidőt rendszeren felhasználja — Moskovitz Miksa czeplédi bankhivatalnok, kit különben a kártya differenciák leszámításánál a számadásra használnának fel, de bankhivatalnok létére a számadásnak nem nagy bizonyítékát nyújtotta, úgy hogy erről a megfizető, díszes állásról a napokban végkép elcsapták.

A séta idő természetesen megint csak játékkal telik el. Gyakran gyönyörködve nézzük, hogyan játszanak a gyerekek. Nos hát az államfoglyok némelykor még a gyerekeknél is nagyobb gyerekek — s csak azért, hogy szórakozzanak, hogy az időteljék. Jelenleg az itt levő társaság legnagyobb „gyereke” László főorvos, kedélyes megnyerő modoru, kitűnő magyar hazafi. Az ő eszméjének szülőitei azok a szórakoztatni óhajtó játékok, melyeket itt most kultiválnak. Labdázás, bukfenchezés, sárkányeregetés, falhozverősi krajczárral, araszos játék — ezek s még sok, melyeknek a séta idő alatt ő a kezdeményezője. Szeretik is őt az államfoglyok, nem bánnák, ha folyton itt lenne közöttük, de ő nehezen várja már az aug. 1-sejét, mikor mint „rokkantot” kizavarják.

Mégis ezek a dolgok bármennyire is telik az idő, eg hanguakká s unalmasakká válnak s nehezen számlálják az órákat, a napokat, mikor út a szabadulás órája. Látozókat is fogadhatnak az államfoglyok. Az örök, helyesen felügyelők udvariasak s a szabályok keretén belül a foglyok minden kérését teljesítik. Ez különben nem csoda, mert az igazgató Vajna Károly, szintén udvarias, előzékeny uriember, kinek csak példáját követik a felügyelők.

Este 9 óráig lehetnek a foglyok együtt. Akkor jön a főfelügyelő, megnézi mindenki szobájában van-e (minden államfogolynak külön szobája van) köszön s rázárja az ajtót.

Ez az a kellemes élet, amit a társadalom jóvoltából élveztek, élveznek s élvezni fognak még sokan! Hiába rab-rab! Megvan ugyan a kellő kényelem, de mégis hiányzik, ami többet ér mindennél, ami az emberek legdrágább kincse — a szabadság!

Nincs ostobább intézmény a párbajnál!

Lőw József.

IRODALOM.

Miért?

Nem tudom én, hogy mi lelt engem,
Mióta megismertem őt,
Akármerre vigyen is utam,
Mért megyek a házok előtt?

Nem tudom én, mi fáj ugy nékem,
Oly szomorú miért vagyok,
Mikor nem látom, bármint nézem
A virágos, kis ablakot.

S ha néha néha — mire vágyom —
Szép alakja ott megjelen,
Nem tudom én, hogy a szememet
Fölvetni rá mért nem merem?!
(Szoboszló.)

Fekete László.

A Vasárnapi Ujság.

Julius 14 iki száma 25 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: „László Fülöp” (20 képpel László Fülöp rajzai és festményei után, és képekkel a művész műtermérei) Dr. Lázár Bélától. — „Az aninai akácza”, Szabolcska Mihálytól. — „Betegség után” Lampérth Gézától. — Regénytár: „A halász regénye.” Irta; Szemere

György (Neogrády Antal rajzaival.) — „Rejtélyes történetek: A római király.” Regényes rajz (képekkel). — „Magyarország 1805-ban” Reinhard asszony levelei magyarországi utazásából. Közli Bertha Sándor. — „Mesterséges drágakövek.” — „Hohenlohe, a volt német kancellár” (arczképpel). — Gróf Goluchowsky Agenor emlékszóbrának leleplezése Lembergben (képpel). — „Régi naptárak és jóslások”. — „Fényképezés a tenger mélyében.” — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor. a „Politikai Ujdonságok” kal és „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 80 fillér.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Ereckmann-Chatriontól.)

Fordította: Ifjabb Móríc Pál. 5.

Egész magába mélyedt a mester. De aztán időmulva hozzátette még:

— Most pedig feküdj le fiam. Még korai az idő. Most ütötte a hármat.

A mester ur is visszatért szobájába. Én is lefeküdtem. Az előbbi zaj, riadalom után valami szokatlannak, rendkívülinek tetszett az a mély csönd, amely most a városra ránehezedett. Hajnalviradtáig nem álmodtam másról, mint a császárról. Majd eszembe ötlött a dragonyos is, hogy vajjon halálos volt-e az esése. Másnap reggel halottam, hogy a kórházba szállították, ahol meg is halt.

E naptól kezdve szeptember végéig sok „Tedeum”-ot végig énekeltek a templomban. Mindannyiszor huszonegy ágyulövessel is hirdették az újabb győzelmet. Rendszerint délelőttönként tartatott ez az ünnep és Gulden ur sohasem hagyta szó nélkül.

— Hej József, megint egy győzelmes esata! Ötvenezer embert újból a földre tiportunk. Es hódítottunk huszonöt zászlót, száz tűzokádó ágyut is... Minden jól megy... Minden szép — Most még csak egy újabb katonafogdosás hiányzik, mert hisz mindamellett nekünk is vannak halottjaink, azokat is pótolni kell valahogy.

A mester ur kinyitván az ajtómat, láttam, hogy épp mosdik. Háttal volt felém a szürke, kopasz feje, méztelen nyaka, úgy mosogatta az arcát.

— Aztán Gulden ur komolyan véli ezt, kérdém nagy nyugtalanul. Ha most már a bénákra is rákerül a sor?

— Nem, nem, csillapított a mester, ne félj fiam. Te valóban szolgálatképtelen vagy. Valahogy majd rendbe hozzuk a dolgot. Csak dolgozz. Ne nyughatatlankodj tovább.

Azonban nyugtalanságomat nagyon is a szívére vette. Mert életemben sohasem találtam nálánál jobb embert. Nemsokára fel is öltözött s mondá, hogy kimegy a városba az órákat felhuzni. Nevezetesen a térparancsnok ur, a polgármester ur és az elsőpolgárok óráit a mester ur mindig maga szokta gondozni. Én otthon maradtam.

Gulden ur csak a „Tedeum” után jött haza. Előbb a nagy gesztenyebarna kabát-

ját vetette le. Majd a parókáját helyezte el a szokott dobozba. Csak aztán szólalt meg, miután már a selyem házi sapkáját is felvette.

— Most beszéltem a parancsnok urral, tőle hallottam, hogy az ármádia már Wilnában jár vagy úgy is lehet, hogy azóta Szmolenszkben. Adná az ég Ura, hogy ezuttal is mi maradnánk a győztesek, hogy aztán mielőbb megköthetnénk a békét. Mert az ilyen háboru iszonyu dolog.

Ezt hallgatag magam is helyben hagytam, sőt én már azzal is számot vetettem, hogy békén nem lévén szükség a katonaságot szaporítani, majd így tehát elülhetjük az én lakodalmamat is. Elgondolhatják, hány fogadalmat szenteltem a császár győzelméért.

II.

A moszkvai nagy győzelem híre ezer-nyoecszáztizenkettőben, szeptember tizenötödik napján jutott el hozzánk. Ujongva kiabálta a népség.

— Vége a háborúnak... Most már megkötik a békét.

Kerültek ugyan olyan hunczut nyelvűek is, akik bizonykodtak, hogy de még hátra van Kína. Mert némely emberi természet már ilyen, kedvetlik embertársainak a rémitgetésében.

Majd nyolczad napra megtudtuk, hogy megszállottuk Moszkvát is, amely Oroszországban a legnagyobb, leggazdagabb város. Mindenki csak a zsákmányolás felől beszélt. Mindenki csak azt számíttatta, hogy ez majd mennyit apaszt a hadiadón. De később ismét más hírek kezdtek terjengeni. Hogy az oroszok felgyújtották a várost. És hogy az éhínség elől a sereg kénytelen a lengyelföld felé vissza vonulni. Most ismét csak ezt tárgyalták mindenütt, a csapszékben, a piacon, mindenhol. Ha két ismerős találkozott, mindjárt erre fordították a beszédet.

Igen... Ugy van... Rosszra fordult minden... Visszahuzódik a sereg.

(Folyt. köv.)

A minden téren mutatkozó gazdasági pangásra való tekintettel a

mohai

ÁGNES

forrás

kutkezelősége elhatározta, hogy ásványvizét, mely a fertőző betegségek esetén egész Moha vidékét megvédte a járványok ellen s mely a gyomor, bél, vese, tüdő és légcsőbajos embereknek nélkülözhetlen itala s mely angolokóros gyermekeknek kitűnő gyógyszere, háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél sőt a szódaviznél is olcsóbban adja, hogy az Agnes-forrás vizét még a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse. Árlapot s prospectust kívánatra bérmentve a mohai Agnes-forrás kezelősége Mohán, vagy

ÉDESKUTY L. Budapest

cs. és kir. udvari szállító szívesen küld.

Ásványviz nagykereskedő.

Kapható mindenütt.

LEO sport-lovardája.

**Ma kedden, jul. hó 16-án, este 1/29 órakor
Nagy fényes előadás**

dus és válogatott műsorral.

Közkívánatra **Büvész parodia.** Előadják Harry és Fred. **Egy ember lefejezése** a közönség előtt. Nagyszerű szemfényvesztési mutatvány. Előadják Steidler Ferencz és Keleti Géza. **Stefánia k. a.** a jelenkor legkitünőbb lovarnője. **A 10 éves Rezső,** mint jockey. **Mr. Showles** angol-amerikai jockey. **Hármas jockey verseny.** Még csak néhány napig a **3 MANZONI** világhírű acrobata mutatványai. **Miss Clair Laforte** világhírű erőtűvésznő fellépte. Záradékol: **Grand Quadrille de la Chase** vagy: **vadászgyakorlatok lovon.** Előadja 3 nő és 3 férfi.

Előadásaimat a **39. gy. ezred zenekara** kíséri.

Helyárak: Számozott zártzék I. és II. sor 2 kor. I. hely 3. és 4-ik sor 1.40. II. hely 5-6, sor 80 f. III. hely 7. és 8-ik sor 60 fillér. Karzati állóhely 30 f. Deákok, katonák örmesterig s gyermekek zártzékra I k. 20 f. I. helyen I k. 3 és 4. sor 60 f. 7-8. sor 40 f.

Az előadás kezdete pont 8 1/2 órakor. Pénztárnyitás d. u. 4 órától az előadás be-
zártaig.

Holnap szerdán nagy előadás.

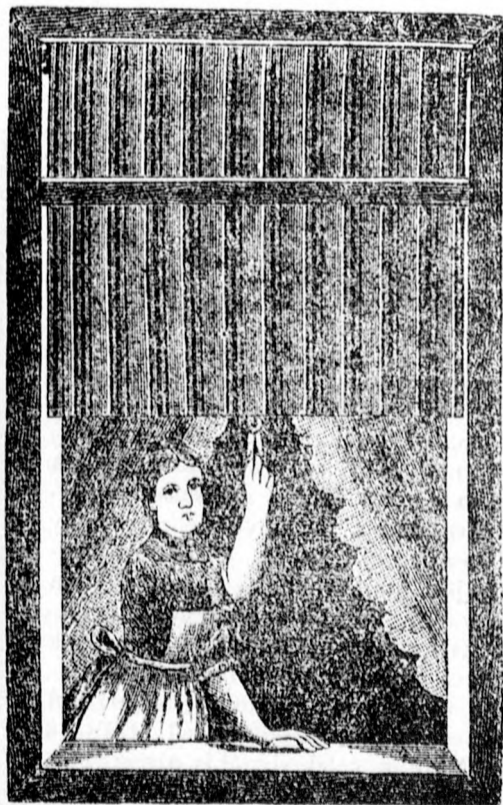
Becses pártfogásért esedezik

LEO.

igazgató.

Csonka Dániel

önműködő ablak görfüggöny felszerelő
Debreczen, Kossuth-u. 25.

Tartósságáért TIZ ÉVIG kezeskedem.

Ezen szerkezetet egy 5 éves gyermek is kezelheti.

Czélyszerűsége, olcsósága, tartóssága és kényelmességénél fogva felülmulthatlan. A rudak önműködése által az eddig előfordult kellemetlenségek, mint egyoldalú felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése vagy azok elszakítása teljesen ki van zárva. A redőny tetszés szerinti magasságban megáll, mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a szövet tartósságára nézve igen előnyös. Az amerikai redőnyrud bármily ablaknál alkalmazható, a rud be vagy kiakasztása felette egyszerű és egy percnyi idő alatt eszközölhető.

Teljes tisztelettel

Csonka Dániel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ebesi ártézi viz a legjobb legegészségesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Fő-
r a k t á r : Piacz-u. 7. sz.

Vetőgép 13 soros, használt, majdnem új, igen olcsón eladó. Czím a kiadóhivatalban.

Kétezer holdas erdős vadászterületet keresek, esetleg albérlébe is, aug. 1-re, lehetőleg vasúthoz közel. Czím: Kientzl. Sámson, Tamási.

Fűszer és vasszakmában jártas segéd állást keres helyben vagy vidéken.

Szülők, kik gyermekeiket a német nyelv elsajátítása céljából a Szepességre akarják küldeni, forduljanak Plachta Albert ev. tanítóhoz Ruszkinba.

Nagy Block naptárak, rendkívül praktikusak 1901. évre 40 krért kaphatók kiadóhivatalunkban.

Tanulóul jó családból való fiú felvétetik.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Correpetitor a latin első négy osztályához ke-
restetik. Czím: Törvényszéki iroda-igazgató.

**Cséplőgép részek,
Lendkerekek (különféle nagyságban)
manometer (fesz mérő),**

egészen új.

Ajtók, ablakrácsok, csatornarácsok,
más építkezéshez való

vastárgyak

különféle **kovácsszerszám:**

Satuk, üllök, fújtató, vasesztergapad
szerszámacél

kompozíció.

Kijavított

takarék tűzhelyek,

igen mérsékelt árban kaphatók

KLEIN JAKAB

ócska vasüzletében, főtőzsde udvar.

Ocska vas és fémet a legmagasabb árban veszek

Teljesen kijavított

vetőgépek

13. 15. 17. és 21 soros

feltűnő olcsó árban, — előnyös
fizetési feltételek mellett.

Millenniumi kiállítás 1896. Nagy Millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemezlyukasztó gyár.

Gyár: Katona József-utca 8 sz. Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

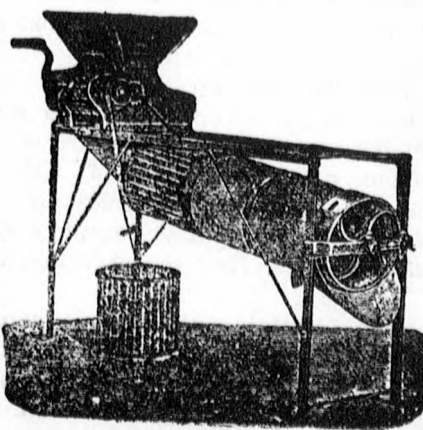
Trieuröket: a konkoly és bükkönynek a buza-
arpa vagy rozs közül kiválasztására.

Trieuröket: a zabnak vagy árpának a buza
közül és a gömbölyü magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó trieuröket: az
arpa kiválasztására és a lencse osztályozására
Osztályozó Trieuröket.

Szabadalmazott Trieur s osztályozógépeket

minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. Elvállalunk Gutjahr s Müller, illetve Mayer rendszerű trieuröket

csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökhöz átalakítását. Kaphatók:

Malom Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.